

Tale til Søndersodag 17/07/2022

Kære alle sammen, Kære Fanø, Kære Søndersod

Hvor er det dejligt, at se så mange festklædte mennesker på Møllebanken foran den smukke gamle mølle.

Tak fordi jeg har fået lov til at holde dagens festtale.

Distance har altid været et tema i Søndersod og i århundrede var Søndersod en skipper-by i Vadehavet, hvor næsten alle mænd drog til søs og var adskilt fra familien i årevis.

I dag fejrer vi den gamle sømandskultur, hvor sønderhoningerne var kendte for deres sømandsevner over store dele af verden. Imens gik de stærke kvinder hjemme og passede og plejede alt i samfundet. De kvinder fortjener vores dybeste respekt, og for dem var distancen til deres ægtemænd på søen et livsvilkår.

Da jeg var barn, var meget ændret, men der var stadig en vis distance mellem de to største byer på Fanø. Søndersod havde sin egen skole, og jeg kendte derfor ikke rigtig nogen fra Søndersod, indtil 7. kl., hvor Thomas Larsson og Købmandens Bo kom ind i vores klasse i Nordby.

Og det var først senere, da min far blev brugsuddeler i Søndersod, og jeg hjalp til i mine ferier, at jeg regelmæssigt kom til byen. Det har jeg gjort lige siden, og når jeg har gæster, besøger vi ofte Søndersod.

De smukke gamle huse, sømænds-historierne fra de 7 have, Børsen, Møllen, Hannes Hus, Kunstmuseet og alle de andre ting, der gør Søndersod til Danmarks smukkeste landsby.

Tak til Fonden Gamle Søndersod for sit enorme arbejde med at bevare byen, så vores og kommende generationer også kan nyde den særlige stemning. Vi vokser fra rødderne, og derfor skal vi passe på den arv, vi står på.

I dag er den mentale afstand mellem Nordby og Søndersod mindre end tidligere. Det skyldes, at folk generelt er blevet mere mobile, og alle starter nu i den samme skole i Nordby, hvor mange fritidsaktiviteter også finder sted. Min søn på 7 år elsker at lege i Søndersod, og det nemt at tage bussen frem og tilbage.

Der er heller ikke den samme rivalisering mellem byerne som tidligere, hvor beboerne i den sydlige del af øen blev kaldt jappere, men os fra nord var gøjerne. I dag vil alle samarbejde om et stærkt Fanø, uanset hvor på øen, man bor. Jeg har selv oplevet sammenholdet i de år, jeg boede i København, hvor os fra Fanø altid hjalp hinanden, bl.a. hvis vi manglede et sted at bo. Og sådan skal det selvfølgelig være,

for vi er stærkest, når vi står sammen, og Fanø uden et stærkt Sønderho, er ikke det samme.

Sønderho er stadig en skipper-by i Vadehavet. Godt nok kommer her ikke så mange skibe længere, og havnen er ikke så stor som i gamle dage, men Sønderho er fortsat en levende by, som folk fra hele verden nyder at besøge, og rigtig mange Sønderhoningers rejser fortsat ud i verden og kommer hjem med et større udsyn.

Udsynet og åbenheden har altid kendetegnet Sønderho. Vi hører det i musikken, vi ser det på dragternes smukke stoffer, vi ser det på fliserne i husene, men det mærkes også mellem folk. Her er plads til forskellighed.

Sønderhodag er en festdag, hvor sønderhoningers, som normalt bor i andre dele af verden vender hjem og fejrer dagen med familie og gode venner, ligesom gæster fra nær og fjern kommer for at være med til festen.

Særligt glæder det mig, at se så mange yngre generationer, der holder traditionerne i hævd. Når de unge tager traditionerne til sig, bliver dagen i dag og hele Sønderho levende, og jeg er helt tryk ved, at også kommende generationer derved kan opleve en fantastisk Sønderhodag og et levende Sønderho.

Og skulle man være det mindste i tvivl om at kulturen lever, kan man kikke ned i forsamlingshuset i aften, hvor der danses til den lyse morgen.

Sønderho er et særligt sted, hvor man lever tæt sammen. Før i tiden var det et spørgsmål om overlevelse. Man delte glæder og sorger, og man var nødt til at hjælpes ad med de mange gøremål.

I dag er det måske ikke så meget et spørgsmål om overlevelse – og så alligevel.

Vi mennesker har brug for hinanden, og den positive udvikling i tilflytningen vidner om, at flere søger sammenholdet, nærværet, de fælles oplevelser og minder.

Hvor distancen mellem sømændene og deres koner tidligere var stor, er distancen mellem dem der bor i byen i dag lille, men nærværet er stort. Og det er nærværet mange søger i dag.

Nærværet skaber en kortere distance mellem mennesker, og jeg tror mange børnefamilier vælger Sønderho til for at få mere tid sammen, samtidig med at naturen, kulturen og historien er fantastisk.

Det nærvær og den korte distance er også en del af Sønderhodag, for dagen i dag skal være en fest for alle. Både jer der er kommet her i generationer og jer, der er her for første gang.

Rigtig god Sønderhodag til alle